

## UZASADNIENIE

Powodowie: P. R., M. R. (1), M. O. (1), M. R. (2), B. O., reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, złożyli w sprawie zarejestrowanej pod numerem I C 778/16 pozew przeciwko (...) S.A. w W., domagając się zasądzenia na swoją rzecz tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią R. R. kwot:

- P. R. – 69.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 maja 2016 roku do dnia zapłaty,
- M. R. (1) – 71.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 maja 2016 roku do dnia zapłaty,
- M. O. (1) – 71.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 marca 2016 roku do dnia zapłaty,
- M. R. (2) – 15.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 maja 2016 roku do dnia zapłaty,
- B. O. – 15.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 maja 2016 roku do dnia zapłaty,

jak również kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wskazanej w pozwie z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 28 kwietnia 2000 roku doszło do wypadku komunikacyjnego, na skutek którego zmarł R. R., doznając urazu wielonarządowego, powodującego wstrząs oligowolemiczny. Sprawca wypadku w dniu 15 lipca 2002 roku został skazany na karę pozbawienia wolności. Pojazd sprawcy był ubezpieczony w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego. R. R. był ojcem oraz dziadkiem powodów. Opisano więź, która miała łączyć zmarłego z powodami, zaznaczono, że P. R. był również uczestnikiem przedmiotowego wypadku. Roszczenie oparto o art. 24 kc w zw. z art. 448 kc. Podniesiono, że do chwili wniesienia pozwu wypłacono powodom tytułem zadośćuczynienia: M. O. (1) – kwotę 9.000,00 zł, P. R. – kwotę 11.000,00 zł, M. R. (1) – kwotę 9.000,00 zł, pozostałym osobom, tj. wnukom zmarłego, odmówiono wypłaty zadośćuczynienia. Wskazano na podstawę dochodzenia i sposób oznaczenia odsetek. Wszyscy powodowie wnieśli również o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

Postanowieniami z dnia 25 lipca 2016 roku i 26 lipca 2016 roku oddalono wnioski M. R. (1), M. O. (1), P. R. o zwolnienie od kosztów sądowych w całości (k. 64-69), natomiast B. O. i M. R. (2) zostali w całości zwolnieni od kosztów sądowych (k. 70-71). Na skutek skargi na czynności referendarza (k. 76 i nast.) postanowieniem z dnia 29 września 2016 roku (k. 86-88) M. R. (1) zwolniono z kosztów sądowych w całości, P. R. zwolniono od opłaty od pozwu ponad kwotę 1.000,00 zł, a w pozostałym zakresie wnioski oddalono; M. O. (1) zwolniono od opłaty od pozwu ponad kwotę 1.775,00 zł, a w pozostałym zakresie wniosków oddalono.

W złożonej odpowiedzi na pozew (k. 95 i nast.) pełnomocnik pozwanej spółki (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych. Odnosząc się do żądania P. R., M. R. (1) i M. O. (1) pełnomocnik wskazał, że zadośćuczynienie ma charakter fakultatywny i rekompensuje krzywdę związaną stricte z naruszeniem dobra osobistego, a nie wszelkie negatywne skutki występujące po śmierci najbliższego członka rodziny. Funkcją zadośćuczynienia jest przystosowanie się do nowej sytuacji życiowej. Od śmierci R. R. minęło 16 lat, a zatem z uwagi na upływ czasu powodowie przystosowali się do nowej rzeczywistości. Przy ocenie wysokości roszczeń zdaniem pełnomocnika znaczenie ma również wiek poszkodowanego, który obliuguje do przyjęcia, że nieuchronność śmierci poszkodowanego z uwagi na jego wiek była bardziej realna niż osoby w młodszym wieku. Ponadto powodowie są osobami dorosłymi, samodzielnymi, mającymi własne rodziny, niepotrzebującymi wsparcia ze strony ojca. Wstrząs wywołany tragiczną śmiercią ojca nie miał charakteru patologicznego, powodowie nie musieli korzystać z pomocy psychiatry czy psychologa. Odnosząc się do żądania M. R. (2) i B. O. wskazano, że nie można ich uznać za najbliższych członków rodziny R. R., ponieważ nie decyduje o tym pokrewieństwo i powinowactwo, ale faktyczny układ stosunków.

Powodowie i ich rodzice nie prowadzili z poszkodowanym wspólnego gospodarstwa domowego. Układ stosunków między powodami a poszkodowanym był typowy dla relacji dziadek - wnukowie.

Z ostrożności procesowej zakwestionowano wysokość roszczeń, jak również daty początkowe naliczania odsetek.

W dniu 29 sierpnia 2016 roku wpłynął, zarejestrowany pod sygn. I C 898/16, pozew M. O. (2), który przez swojego pełnomocnika domagał się zasądzenia od (...) S.A. w W. kwoty 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych związanych ze śmiercią dziadka R. R., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, jak również kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wskazanej w pozwie wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Jednocześnie złożono wniosek o zwolnienie powoda od kosztów sądowych w całości i połączenie sprawy ze sprawą I C 778/16.

Postanowieniem z dnia 11 października 2016 roku (k. 137-138) oddalono wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, ale na skutek skargi na czynności referendarza postanowieniem z dnia 21 listopada 2016 roku zwolniono M. O. (2) od obowiązku poniesienia kosztów sądowych w całości i połączono jego sprawę ze sprawą sygn. I C 778/16 (k. 145-146).

W złożonej odpowiedzi na pozew (k. 150-151) pełnomocnik (...) S.A. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazano, że powód był wnukiem poszkodowanego i nie można go uznać za najbliższego członka rodziny, ponadto wysokość roszczenia jest zawyżona. Zakwestionowano również sposób naliczenia odsetek.

W dniu 21 października 2016 roku wpłynął kolejny pozew przeciwko (...) S.A. (zarejestrowany pod numerem I C 1057/16), tym razem A. R., która przez swojego pełnomocnika domagała się zasądzenia od (...) S.A. w W. kwoty 71.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych związanych ze śmiercią ojca R. R., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, jak również kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wskazanej w pozwie wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Jednocześnie złożono wniosek o zwolnienie powódki od kosztów sądowych w całości i połączenie sprawy ze sprawą I C 778/16.

Postanowieniem z dnia 24 października 2016 roku (k. 183-184) oddalono wniosek A. R. o zwolnienie od kosztów sądowych, ale na skutek skargi postanowieniem z dnia 21 listopada 2016 roku (k. 191) zwolniono kobietę od kosztów sądowych w części, tj. opłaty od pozwu ponad kwotę 1.775,00 zł i oddalono wniosek w pozostałym zakresie. Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2016 roku połączono jej sprawę ze sprawą sygn. I C 778/16.

W dniu 24 października 2016 roku wpłynął kolejny pozew przeciwko (...) S.A. (zarejestrowany pod numerem I C 1067/16), tym razem G. O., który przez swojego pełnomocnika domagał się zasądzenia od (...) S.A. w W. kwoty 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych związanych ze śmiercią dziadka R. R., wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, jak również kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wskazanej w pozwie wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa. Jednocześnie złożono wniosek o zwolnienie powódki od kosztów sądowych w całości i połączenie sprawy ze sprawą I C 778/16.

Postanowieniem z dnia 26 października 2016 roku (k. 223) oddalono wniosek G. O. o zwolnienie od kosztów sądowych, ale na skutek skargi postanowieniem z dnia 12 grudnia 2016 roku (k. 230-231) zwolniono powoda od kosztów sądowych częściowo – tj. opłaty od pozwu powyżej kwoty 375,00 zł i oddalono wniosek w pozostałym zakresie. Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2016 roku połączono jego sprawę ze sprawą sygn. I C 778/16.

W odpowiedzi na pozew (k. 245 i nast.) pełnomocnik (...) S.A. wniósł o oddalenie powództw A. R. i G. O. w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Powołano się na podobne okoliczności jak przy wyżej opisanych roszczeniach dzieci i wnuków zmarłego.

Postanowieniem z dnia 16 marca 2017 roku (k. 265) zawieszono postępowanie w sprawie w stosunku do M. O. (1) z uwagi na jej zgon.

**Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 28 kwietnia 2000 roku na skrzyżowaniu dróg w m. R. gm. G. (...) doszło do wypadku drogowego, na skutek którego śmierć poniósł R. R.. W chwili śmierci mężczyzna miał 62 lata.

R. R. miał dzieci, które w chwili jego śmierci były pełnoletnie: P. R. (który wraz z ojcem uczestniczył w w/w wypadku drogowym), M. R. (1), A. R. i M. O. (1). Miał również wnuki, które były niepełnoletnie: M. R. (2) (9 lat), B. O. (12 lat), M. O. (2) (11 lat), G. O. (13 lat). R. R. mieszkał wraz z żoną i synem P. R., pozostałe dzieci i wnuki mieszkaly osobno. P. R. w tamtym okresie jeszcze się uczył w szkole zawodowej, pozostawał na utrzymaniu ojca. A. R. w tamtym okresie mieszkała już za granicą, w czasie gdy doszło do wypadku przebywała u niej żona R. R..

**dowód** : kopia aktu zgonu – k. 43, 124, 177, 218, zeznania świadków: T. R. – k. 255-256, Z. O. – k. 256, G. G. – k. 256, J. M. (1) – k. 257. zeznania stron – P. R. – k. 275, M. R. (1) – k. 276, M. R. (2) – k. 276-277, B. O. – k. 277, G. O. – k. 277-278, M. O. (2) – k. 278, A. R. – k. 278

W dniu 15 lipca 2002 roku Sąd Rejonowy w Kołobrzegu wydał w sprawie II K 431/02, którym skazał S. W. za to, że w dniu 28 kwietnia 2000 roku na skrzyżowaniu dróg miejscowości R. gm. G. (...), woj. (...), kierując samochodem osobowym marki (...) nr rej. (...), umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu poruszającemu się drogą główną samochodem marki (...) nr rej. (...) kierowanemu przez J. M. (2), w następstwie czego doprowadził do zderzenia się obu pojazdów, wskutek czego J. M. (2) doznał stłuczenia głowy w okolicy ciemieniowej, otarcia naskórka na dużej powierzchni prawego przedramienia, licznych stłuczeń z krwiakami podskórnymi kończyn górnych, kończyny dolnej, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała na czas powyżej siedmiu dni, natomiast pasażer samochodu (...) R. R. doznał urazu wielonarządowego, powodującego wstrząs oligowolemiczny, co spowodowało jego zgon, tj. za czyn z art. 177 §1 i 2 kk.

Właściciel pojazdu O. (...) posiadał ubezpieczenie OC w (...) S.A. w W..

**dowód** : kopia wyroku – k. 41-42, 122-123, 175-176, 216-217, odpis z KRS – k. 98-104

Pełnomocnicy dzieci i wnuków R. R. wystąpili do (...) S.A. o przyznanie im zadośćuczynień za krzywdę związaną ze śmiercią mężczyzny.

Pismem z dnia 26 stycznia 2016 roku (...) S.A. poinformował o przyznaniu M. O. (1) kwoty 9.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę.

Pismem z dnia 23 marca 2016 roku z wezwaniem do zapłaty zadośćuczynienia (kwoty 80.000,00 zł) i odszkodowania (kwoty 20.000,00 zł) na rzecz M. O. (1), jak również kwoty 30.000,00 zł zadośćuczynienia na rzecz A. O. wystąpił nowy pełnomocnik tych osób. Pismem z dnia 29 marca 2016 roku (...) S.A. poinformowało pełnomocnika, że jest gotowe wypłacić kolejną kwotę M. O. (1), tj. kwotę 11.000,00 zł, ale odmawia wypłaty na rzecz A. O..

Pismem z dnia 20 kwietnia 2016 roku pełnomocnik wystąpił wobec (...) S.A. również o zapłatę kwot: na rzecz syna M. R. (2) – 80.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia i 20.000,00 zł tytułem odszkodowania, na rzecz syna P. R. – 80.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia i 20.000,00 zł tytułem odszkodowania, na rzecz wnuka M. R. (2) – 30.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, na rzecz wnuczki B. O. – kwoty 30.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia.

Pismami z dnia 22 kwietnia 2016 roku (...) S.A. poinformowało o przyznaniu kwot: 11.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia – P. R. i 9.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia – M. R. (1) oraz odmówiło wypłaty świadczeń dla B. O. i M. R. (2).

Pismem z dnia 20 czerwca 2016 roku pełnomocnik wystąpił w imieniu M. R. (3) i G. O. do (...) S.A. o wypłatę kwot po 30.000,00 zł na rzecz każdego z mężczyzn, z tytułu zadośćuczynienia.

Pismem z dnia 30 czerwca 2016 roku spółka odmówiła uwzględnienia roszczeń M. R. (3) i G. O..

Pismem z dnia 21 lipca 2016 roku z żądaniem wypłaty kwoty 80.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia i kwoty 20.000,00 zł tytułem odszkodowania wystąpił pełnomocnik A. R.. Pismem z dnia 9 sierpnia 2016 roku poinformowano o przyznaniu A. R. jedynie kwoty 9.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia.

**dowód** : pismo – k. 44-46, 47-49, 50-51, 52-55, 56-58, 59-61, 62 – 63, 125-126, 127-128, 178-180, 181-182, 219-220, 221-222, akta szkody – k. 247

W sprawie dopuszczono dowód z opinii biegłego psychologa, opinię wydała biegła M. W.. W sporządzonej opinii biegła wskazała w odniesieniu do poszczególnych powodów m.in.:

- P. R. – mieszkał ze zmarłym ojcem R. R., przebywał z nim na co dzień, ojciec stanowił dla niego ogromne wsparcie, był dla niego autorytetem, łączyły ich bliskie relacje, byli ze sobą związani silną, pozytywną więzią. P. R. traumatycznie przeżył śmierć ojca; był uczestnikiem wypadku i miał związane z nim wyrzuty sumienia. Śmierć ojca była dla niego szokiem, odczuł ją jako niesprawiedliwą, bezsensowną, po tym zdarzeniu doświadczał uczucia pustki, niepokoju, poczucia straty, bólu. W miarę upływu czasu powoli negatywne emocje ustępowały. Powód miał poczucie, że musi sobie poradzić. Najtrudniejszy okres to pierwsze 2 miesiące, po około roku zakończył się u niego proces żałoby. Dwukrotnie korzystał z pomocy psychologa, nie korzystał z pomocy psychiatry.
- M. R. (1) był blisko emocjonalnie, pozytywnie związany ze zmarłym ojcem R. R.. W chwili jego śmierci miał już swoją rodzinę, samodzielne życie, ale utrzymywał kontakt ze zmarłym, mieli wspólne pasje, spotykali się, rozmawiali. M. R. (1) bardzo przeżył śmierć ojca, odczuwał smutek, żal, tęsknił za ojcem. Śmierć ojca uważał za niepotrzebną i niesprawiedliwą. Musiał wrócić do równowagi, zająć się swoją rodziną. Uruchoił swoje potencjały w radzeniu sobie z traumą. Proces żałoby zakończył się u niego po około roku. Po śmierci ojca nie korzystał z pomocy psychologicznej ani lekarskiej.
- M. R. (2) był blisko emocjonalnie, pozytywnie związany z dziadkiem. W chwili jego śmierci był dzieckiem, ale pamięta dziadka, spędzał z nim dużo czasu, widywali się codziennie, dziadek stanowił dla niego wzór do naśladowania, był dla niego autorytetem. Mężczyzna przeżył negatywnie emocjonalnie śmierć dziadka, miał poczucie straty ważnej dla siebie osoby. Cała ich rodzina była bardzo ze sobą zżyta, a dziadek łączył rodzinę. Nie pamiętał, jak długo występował u niego proces żałoby. Pozostawał pod opieką lekarza psychiatry przez około 2 miesiące, ale zgłaszane dolegliwości występowały jeszcze przed śmiercią R. R..
- A. R. była w chwili śmierci ojca już samodzielną, miała swoją rodzinę i mieszkała poza domem, ale utrzymywała stały, regularny kontakt z ojcem, głównie telefoniczny, z ojcem była związana pozytywną więzią. Bardzo negatywnie emocjonalnie przeżyła śmierć ojca, miała poczucie straty i krzywdy, odbierała jego śmierć jako bezsensowną i niepotrzebną. Po śmierci ojca zaczęła odczuwać wzmożone napięcie, nerwowość, bała się spać przy zgaszonym świetle, nie potrafiła cieszyć się życiem, była przygnębiona, smutna, izolowała się od innych. Pojawily się u niej ataki paniki, miała kłopoty ze snem. Mimo upływu czasu nie czuła się lepiej. Po kilku latach zdecydowała się na konsultację psychiatryczną, dopiero leki i psychoterapia poprawiły jej stan. Obecnie swój stan emocjonalny ocenia jako dobry, ma poczucie, że wróciła do równowagi około 3 lat temu.
- G. O., M. O. (2) i B. O. w chwili śmierci dziadka R. R. byli dziećmi, utrzymywali kontakt z dziadkiem, spotykali się od czasu do czasu. Ich relacje były ciepłe, serdeczne. Ich wzajemne więzi były w miarę bliskie, dziadek był dla nich znaczącą osobą. Po śmierci R. R. nie korzystali z pomocy psychologicznej ani lekarskiej. G. O. przeżył negatywnie śmierć dziadka, nie mógł uwierzyć w to, co się stało, miał poczucie straty. M. O. (2) przeżył negatywnie

śmierć dziadka, miał poczucie straty, miał kłopoty ze snem. B. O. po śmierci dziadka była smutna, przygnębiona, zamknęła się w sobie. Wiąże z tym swoje kłopoty z nauką. Jej trudności emocjonalne utrzymywały się około roku.

Biegła stwierdziła, że śmierć R. R. nie wpływa na aktualny stan psychiczny żadnego z powodów, w związku z tym nie jest zasadna ocena rokowań na przyszłość w zakresie zdrowia psychicznego powodów.

Pełnomocnicy nie złożyli zarzutów do opinii biegłej.

**dowód** : opinia psychologiczna – k. 282-284, ulotka leku – k. 285-314, opinia biegłego – k. 323 i nast., zeznania świadków: T. R. – k. 255-256, Z. O. – k. 256, G. G. – k. 256, J. M. (1) – k. 257. zeznania stron – P. R. – k. 275, M. R. (1) – k. 276, M. R. (2) – k. 276-277, B. O. – k. 277, G. O. – k. 277-278, M. O. (2) – k. 278, A. R. – k. 278

### **Sąd zważył, co następuje:**

Powództwo należało uznać za usprawiedliwione co do zasady, jednak co do wysokości – w całości tylko co do P. R., a częściowo co do pozostałych powodów.

W myśl art. 415 kc kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Odpowiedzialność deliktowa występuje m.in. w sytuacji zaistnienia wypadku drogowego, w którym można określić sprawcę zdarzenia, tak jak to się stało w przedmiotowej sprawie. Strona pozwana miała zawartą z właścicielem pojazdu umowę odpowiedzialności OC. Co do zasady roszczenia powinny być kierowane do sprawcy zdarzenia, przy czym istnieje odpowiedzialność ubezpieczyciela OC posiadaczy pojazdów mechanicznych: w myśl art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Uznać należy, że przepis ten mówi o odszkodowaniu w szerokim ujęciu, a więc nie tylko rodzi odpowiedzialność za szkody majątkowe, ale również niemajątkowe. Przytoczyć można stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 20 grudnia 2012 roku, sygn. III CZP 93/12, Biul SN 2012/12/11, w której wskazano: Artykuł 34 ust. 1 ustawy z 22.5.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w brzmieniu sprzed 11.2.2012 r. - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 kc. Jak wskazuje przy tym art. 822 §4 kc w przypadku ubezpieczeń majątkowych uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela, wskazuje na to również art. 19 ust. 1 ustawy z 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych (...).

Zaznaczyć jednak należy, że wypadek miał miejsce w dniu 28 kwietnia 2000 roku. Powodowie oparli swoje roszczenie o art. 448 kc i art. 24 kc. Jak wskazuje art. 448 kc w razie naruszenia dobra osobistego sąd może m.in. przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Obecnie bezsporne jest w orzecznictwie i piśmiennictwie, że więź łącząca członków rodziny (więź emocjonalna, rodzinna) stanowi dobro osobiste, które podlega ochronie (por. np. uchwała SN z dnia 22 października 2010 roku, sygn. III CZP 76/10, OSNC-ZD 2011/2/42; wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2014 roku, sygn. V CSK 320/13, LEX nr 1463645; uchwała SN z dnia 12 grudnia 2013 roku, sygn. III CZP 74/13, OSNC 2014/9/88), przytoczyć można stwierdzenia Sądu Apelacyjnego w Poznaniu zawarte w wyroku z dnia 13 lutego 2013 roku, sygn. I ACa 1221/12, LEX nr 1294825. Więzy emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym podlegającym ochronie na gruncie art. 23 i 24 kc. Dobro to może być naruszone przez spowodowanie śmierci osoby najbliższej. Doznany w związku z tym uszczerbek polega nie tylko na osłabieniu aktywności prowadzącej do pogorszenia sytuacji życiowej i motywacji do przewycięzania trudności, lecz jest także następstwem naruszenia tej relacji między osobą zmarłą a jej najbliższymi. Oczywistym jest jednak, że nie każdą więź osobistą czy rodzinną niejako automatycznie zaliczyć należy do katalogu dóbr osobistych, a jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy, przy czym wówczas

osoba dochodząca roszczeń związanych z naruszeniem tych więzi jest obowiązana te okoliczności wykazać (por. np. wyrok SA w Białymstoku z dnia 15 lutego 2013 roku, sygn. I ACa 839/12, LEX nr 1289380).

W dacie wypadku drogowego – w 2000 roku - przepis art. 446 §3 wskazywał, że sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. W chwili obecnej obowiązuje przepis art. 446 §4 kc stwierdzający, że Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Przepis ten obowiązuje od dnia 3 sierpnia 2008 roku na podstawie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. W przedmiotowej sprawie zdarzenie podstawowe nastąpiło w dniu 28 kwietnia 2000 roku, a więc przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej kodeks cywilny. Nie mogą mieć zatem zastosowania w przedmiotowej sprawie regulacje art. 446 §4 kc (ułatwiający w istocie dochodzenie zadośćuczynienia, a nie tworzący nowe, dotychczas nieistniejące roszczenia o zadośćuczynienie w przypadku śmierci osób bliskich – por. wyrok SA w Krakowie z dnia 6 września 2012 roku, sygn. I ACA 739/12, LEX nr 1223205), nie oznacza to jednak, że nie istnieje żadna podstawa prawna do domagania się przez osoby najbliższe dla zmarłego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w sytuacji, gdy zgon nastąpił przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Taka podstawa to właśnie przywołany na początku rozważań art. 448 kc powiązany z art. 24 i 23 kc. Jeżeli zatem doszło do śmierci osoby najbliższej przed dniem 3 sierpnia 2008 roku, Sąd stoi na stanowisku, że istnieje uprawnienie najbliższego członka rodziny do dochodzenia zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 24 §1 kc (por. wyrok SN z dnia 11 maja 2011 roku, sygn. I CSK 621/10, LEX nr 848128, także wyrok SN z dnia 10 listopada 2010 roku, sygn. II CSK 248/10, LEX nr 785681, w którym wskazano: nie można uznać, że istnieją podstawy prawne do zastosowania art. 446 §4 kc do zdarzeń prawnych i skutków zaistniałych przed jego wejściem w życie; możliwe jest zasądzenie, na podstawie art. 448 kc, zadośćuczynienia pieniężnego niezależnie od odszkodowania zasądzonego na podstawie art. 446 §1, 2 i 3 kc). W związku z powyższym powodowie byli uprawnieni do wystąpienia z żądaniem opartym o art. 448 kc w zw. z art. 24 kc.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia dla członków rodziny za krzywdę związaną ze śmiercią osoby bliskiej należy brać pod uwagę więź rodzinną istniejącą między dochodzącym roszczenia a zmarłym (przy czym musi być to więź faktyczna, a nie jedynie wynikająca „formalnie” z pokrewieństwa) i związane z tym: dramatyzm doznań, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne, wstrząs psychiczny wywołany śmiercią, wystąpienie zaburzeń w postaci nerwicy czy depresji, rolę w rodzinie pełnioną przez osobę zmarłą, jak i pośrednio zdolność poszkodowanego do zaadaptowania się w nowej rzeczywistości i jej ewentualnego zaakceptowania, sposób radzenia sobie z nową sytuacją i po części również wiek poszkodowanego.

Sąd ustalił stan faktyczny sprawy na podstawie całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Była to dokumentacja, której treści i prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała, a i Sąd nie znalazł podstaw do podważania jej mocy dowodowej. Sąd wykorzystał również zeznania świadków i powodów. Sąd uznał zeznania wszystkich tych osób za w pełni wiarygodne, były one ze sobą powiązane co do treści, wzajemnie się uzupełniały i pozwoliły ustalić stan faktyczny sprawy. Sąd wyprowadził ocenę skutków zdarzenia nie tylko w oparciu o w/w dowody osobowe, ale również opinię biegłej.

Świadek T. R. to żona M. R. (1) (syna zmarłego) i matka M. R. (2) (wnuka zmarłego). Opisała relacje M. R. (1) z ojcem, wskazywała, że mieli dobre stosunki, teść przyjeżdżał do nich praktycznie codziennie (nie mieszkali w jednej miejscowości), wciągnął syna w myślistwo. Podała, że jej syn w chwili śmierci dziadka miał 9 lat, dziadek bawił się nim, zabierał go niekiedy do innych członków rodziny. Świadek opisała okoliczności powzięcia wiedzy o wypadku. Wskazała, że ani M. R. (1), ani M. R. (2) nie brali żadnych środków leczniczych po śmierci R. R., wskazała na leczenie psychologiczne syna, które zaczęło się jeszcze przed wypadkiem dziadka. Wskazała, że syn często mówił o dziadku, nieraz płakał, był wyciszony. Mąż świadka nie korzystał ani z pomocy psychiatrycznej, ani psychologicznej. Opisała również stosunki innych powodów ze zmarłym. Świadek Z. O. to osoba obca dla stron. Podkreślał on dobre relacje R. R. z synami P. i M. R. (1), m.in. ze względu na podobne zainteresowania (myślistwo). Świadek G. G. to również osoba obca dla stron, który był obecny na miejscu wypadku. Opisał stan zastany po przyjeździe na miejsce. Wskazał, że P. R. po wypadku „nie kontaktował w ogóle”, świadek z kolegą zawiózł go do domu M. R. (1), gdzie powiadomili rodzinę o sytuacji. Wskazywał na ciepłe relacje M. i P. R. z ojcem. Świadek J. M. (1) to ciotka P. R., która wskazywała na ciepłe

relacje R. R. ze wszystkimi dziećmi. Sąd uznał zeznania tych wszystkich świadków za wiarygodne, są one zbliżone do siebie pod względem treści, znajdują potwierdzenie w innym materiale dowodowym, a Sąd nie znalazł podstaw do uznania, że którykolwiek świadek przedstawia okoliczności fałszywie, np. na korzyść powodów.

Sąd wykorzystał również obszernie zeznania powodów, jak i opinię biegłej. Sąd uznał zeznania powodów za wiarygodne, miał na uwadze, że do zdarzenia doszło już ok. 17 lat temu, że przedstawiali oni swoje emocje, odczucia po śmierci ojca/dziadka, nie potrafili niekiedy dokładnie nazwać czy uzewnętrznić swoich uczuć. Wykorzystano również wcześniej opisaną opinię biegłej psycholog, którą to opinię Sąd uznał za rzetelną i prawidłowo sporządzoną, pozwalającą na ustalenie stanu faktycznego sprawy.

Strona pozwana nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności wobec dzieci zmarłego: P. R., M. R. (1) i A. R., dała temu wyraz przyznając im na etapie przedsądowym odpowiednio: 11.000,00 zł, 9.000,00 zł i 9.000,00 zł zadośćuczynienia. Pełnomocnik pozwanego wskazywał w toku postępowania, że funkcją zadośćuczynienia jest umożliwienie danej osobie przystosowanie się do nowej sytuacji życiowej, a skoro od śmierci R. R. upłynęło 16 lat, naturalne jest, że z uwagi na upływ czasu powodowie przystosowali się do nowej rzeczywistości. Przy ocenie roszczeń zdaniem pozwanego trzeba brać również pod uwagę wiek poszkodowanego, jak również to, że powodowie są osobami dorosłymi, samodzielnymi, niepotrzebującymi wsparcia ze strony ojca. Sąd nie do końca zgadza się z tak postawionymi założeniami. Oczywistym jest, że z uwagi na upływ czasu nastąpiło pewne złagodzenie skutków psychicznych u powodów – dzieci zmarłego. Nie oznacza to jednak, że skutki te zostały wyeliminowane i że nie powinny one być obecnie jeszcze kompensowane środkami pieniężnymi. Nie można zgodzić się z tezą pozwanego, w odniesieniu do wieku zmarłego, że nieuchronność śmierci poszkodowanego z uwagi na jego wiek była bardziej realna aniżeli osoby w młodszym wieku. R. R. zmarł mając lat 62, a jego aktywność opisywana przez strony i świadków (np. myślistwo) wskazuje, że był osobą sprawną i w sile wieku. Śmierć jest nieuchronna, ale przy dzisiejszym poziomie wiedzy medycznej nie jest wykluczone, że osoba w wieku 62 lat może przeżyć jeszcze 20-30 lat ciesząc się zdrowiem. Okoliczności śmierci zdaniem Sądu również wpływają na odczuwanie smutku, żałoby po śmierci osoby bliskiej. Dlatego zauważyć należy, że szczególna – i odmienna częściowo od rodzeństwa – jest sytuacja P. R.. Ten powód w 2000 roku miał niecałe 19 lat i nadal mieszkał z ojcem, a to powoduje, że ich kontakty były szczególnie intensywne. Po drugie, ten powód uczestniczył również w wypadku, na skutek którego zmarł R. R. i jak wynika z materiału dowodowego dochodziło do sytuacji, gdy obciążał się tym, że ojciec zginął (zmiana miejsca w samochodzie). Po trzecie, widział on zdarzenie, miejsce wypadku, a bezsprzecznie taki widok wpływa na odbiór i psychiczne reakcje na obrażenia, urazy czy wreszcie śmierć osoby najbliższej. Z tego powodu Sąd uznał, że żądana przez powoda P. R. całościowo (przy uwzględnieniu kwoty już wypłaconej) kwota 80.000,00 zł nie jest kwotą zawyżoną, nie prowadzi do jego szczególnego wzbogacenia, a należycie spełni funkcję kompensacyjną. Z tego powodu wysokość zasądzonej kwoty to 69.000,00 zł, czyli zadośćuczynienie 80.000,00 zł pomniejszone o kwotę 11.000,00 zł wypłaconą w postępowaniu likwidacyjnym.

Przechodząc do dzieci zmarłego: M. R. (1) i A. R. Sąd uznał, że faktycznie wypłacone dotychczas tym osobom kwoty, tj. po 9.000,00 zł, są zbyt małe aby zadośćuczynienie spełniło swoje funkcje ustawowe. Oczywistym jest, że ich więź – intensywna, ale jednak trochę innego rodzaju i trochę słabsza niż P. R. – z ojcem została zerwana, ale przyznana dotychczas kwota jest zbyt mała. Mając jednak na uwadze wszystkie okoliczności sprawy i różnice co do sytuacji życiowej tych powodów, ale i P. R., w dacie wypadku (inne miejsce zamieszkania, własne rodziny, brak kontaktu codziennego charakterystycznego dla wspólnego gospodarstwa domowego), Sąd uznał, że należycie rekompensującą krzywdę powinna być kwota całościowa nie 80.000,00 zł, ale 50.000,00 zł. Zauważyć należy, że takiego zróżnicowania dokonał również ubezpieczyciel, przyznając P. R. 11.000,00 zł, a M. R. (1) i A. R. po 9.000,00 zł. Aby zatem uzyskać pełną kwotę 50.000,00 zł dla każdego z tych powodów, Sąd zasądził na ich rzecz w treści wyroku po 41.000,00 zł.

Sąd nie zgadza się z twierdzeniami pozwanego, odnoszącymi się do wnuków zmarłego. Pełnomocnik w odpowiedziach na pozew wskazywał, że powodów: B. O., M. R. (2), M. O. (2) i G. O. nie można uznać za najbliższych członków rodziny R. R., ponieważ wychowywali ich rodzice, a nie dziadek, nie prowadzili oni wspólnego gospodarstwa domowego ze zmarłym, a układ stosunków między tymi powodowanymi a poszkodowanym był typowy dla relacji dziadek-wnukowie. Te okoliczności faktyczne są bezsporne, ale mając na uwadze treść zeznań świadków, stron i opinię biegłej Sąd stwierdził, że powodowie, którzy chociaż z uwagi na wiek (9-13 lat) może nie do końca mieli pełną świadomość nieodwracalności

śmierci dziadka i zdolność rozumienia jej znaczenia, właściwie współodczuwali emocjonalnie żalobę przeżywaną przez innych członków rodziny. Wpływ śmierci R. R. na jego dzieci był jednak większy niż na jego wnuki. Mając na uwadze wszystkie te okoliczności Sąd stwierdził, że powodowie – wnukowie powinni również otrzymać zadośćuczynienie od ubezpieczyciela, ale nie w takiej wysokości, jakiej się domagają, ale niższej – po 5.000,00 zł i taka kwota należycie zrekompensuje poszczególnym osobom krzywdę, której doznali jako dzieci.

W tym miejscu odnosząc się do kwestii odsetek: Sąd uznał za zasadne żądanie naliczenia odsetek od dat wskazanych w poszczególnych pozwach, tj. dat następujących po upływie 30-dniowego terminu na zaspokojenie roszczeń powodów w postępowaniu przedsądowym. Należy wskazać, że jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 lutego 2011 roku, sygn. I CSK 243/10, LEX nr 848109, jeżeli zobowiązany nie płaci zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub w terminie ustalonym zgodnie z art. 455 in fine k.c., uprawniony nie ma niewątpliwie możliwości czerpania korzyści z zadośćuczynienia, jakie mu się należy już w tym terminie. W konsekwencji odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu już w tym terminie powinny się należeć od tego właśnie terminu. Stanowiska tego nie podważa pozostawienie przez ustawę zasądzenia zadośćuczynienia i określenia jego wysokości w pewnym zakresie uznaniu sądu. Przewidziana w art. 445 § 1 i art. 448 k.c. możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Mimo więc pewnej swobody sądu przy orzekaniu o zadośćuczynieniu, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, lecz deklaratorywny; Wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może się różnie kształtować w zależności od okoliczności sprawy.; Terminem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę, może być więc, w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania. Także jak wskazał Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 18 stycznia 2012 roku, sygn. I ACa 930/11, LEX nr 1127073, zobowiązany do zapłaty zadośćuczynienia powinien spełnić swoje świadczenie na rzecz poszkodowanego niezwłocznie po otrzymaniu od niego stosownego wezwania, a jeśli tego nie czyni, popada w opóźnienie uzasadniające naliczenie odsetek od należnej wierzycielowi sumy. Mając powyższe na uwadze Sąd uwzględnił konieczność naliczenia odsetek od dat sprzed wniesienia pozwu.

Mając na uwadze wszystkie powyższe rozważania w pkt. I sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda P. R. kwotę 69.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 maja 2016 roku. Ponieważ ten powód wygrał proces w całości, kierując się dyspozycją art. 98 §1 kpc, zgodnie z którym strona przegrywając sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), w pkt. II sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda P. R. kwotę 8.497,08 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika ustalono w oparciu o §2 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015/1800) według brzmienia na dzień wniesienia pozwu. W tym miejscu należy wskazać, że wszyscy powodowie domagali się zasądzenia wyższej niż minimalna stawek za wynagrodzenie pełnomocnika, uzasadniając to nakładem pracy pełnomocnika, koniecznością stawiennictwa na co najmniej jednej rozprawie, czynnościami podjętymi w celu polubownego rozwiązania sporu przed wniesieniem pozwu oraz koniecznością przeprowadzenia dowodów z zeznań świadków oraz opinii biegłego. §15 rozporządzenia wskazuje w ust. 3 przesłanki do ustalenia opłaty w wysokości przewyższającej stawkę minimalną. Sąd stwierdził, że skoro w przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z kilkoma powodami, którzy podają taką samą podstawę prawną roszczenia, takie same okoliczności faktyczne dot. zgonu R. R., podobne okoliczności dot. skutków jego śmierci dla poszczególnych powodów, powoływani są ci sami świadkowie, a opinia biegłego z zakresu psychologii nie jest opinią „o znacznym stopniu skomplikowania i obszerności”, brak jest podstaw do zwiększenia wynagrodzenia ponad stawkę minimalną, dlatego w poszczególnych rozstrzygnięciach kosztowych uwzględnił jedynie takie właśnie stawki minimalne. Poza taką stawką w skład przyznanej kwoty wchodzi również: 17,00 zł kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, 1.000,00 zł opłaty sądowej częściowej, którą uiszczył P. R. oraz 280,08 zł tytułem części zaliczki z uiszczonej przez P. R. kwoty 500,00 zł na koszty biegłego. Ponieważ ten powód był zwolniony od opłaty od pozwu jedynie częściowo, opłata całościowa wynosiła 3.450,00 zł, w pkt. III sentencji wyroku Sąd nakazał pobrać od



pozwanego, jako przegrywającego proces w całości, kwotę 2.450,00 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej dot. powództwa P. R.. Uwzględniając wskazany już wyżej fakt, że powód uiścił 500,00 zł zaliczki na opinię biegłego i na te koszty zaliczono z uiszczonej przez niego kwoty 280,08 zł, w pkt. IV sentencji wyroku zarządzono zwrot na rzecz powoda P. R. pozostałą część zaliczki, tj. kwotę 219,92 zł.

W pkt. V sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda M. R. (1) kwotę 41.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 maja 2016 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo tego powoda oddalił. Jak wskazuje art. 100 kpc w razie częściowego uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone; Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. W przedmiotowej sprawie powód M. R. (1) wygrał proces jedynie częściowo – domagał się kwoty 71.000,00 zł, żądanie uwzględniono co do 41.000,00 zł, a zatem co do ok. 58%. W tej sytuacji Sąd uznał, że koszty zastępstwa procesowego pomiędzy stronami powinny być zniesione wzajemnie (pkt. VI sentencji wyroku), a brakująca część opłaty musi być pobrana od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Białogardzie - w wysokości 2.059,00 zł (pkt. VII sentencji wyroku). Uwzględniono fakt, że M. R. (1) był zwolniony z kosztów w całości (k. 86), a cała opłata od pozwu wynosiła 3.550,00 zł (x 58%).

Odnosząc się do kolejnej powódki w pkt. VIII sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki B. O. kwotę 5.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 maja 2016 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo B. O. oddalił. Powódka była zwolniona od kosztów sądowych w całości (k. 170). Wygrała proces co do 33,3 %, przegrała co do 66,6%. Po dwóch stronach powstały koszty związane z zastępstwem procesowym, tj. po 4.817,00 zł (ustalone na podstawie §2 pkt. 5 wskazanego wcześniej rozporządzenia + opłata skarbową). Powódka B. O. powinna z tego tytułu zwrócić ubezpieczycielowi kwotę 3.208,12 zł (66,6%), a ubezpieczyciel powódce – 1.604,06 zł (33,3%). Ostatecznie zatem, potrącając mniejszą kwotę z większej, powódka musi zwrócić pozwanemu kwotę 1.604,06 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, czemu dano wyraz w pkt. IX sentencji wyroku. Uwzględniając wysokość przegranej zakładu ubezpieczeń, w pkt. X sentencji wyroku nakazano pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Białogardzie kwotę 249,75 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej dot. powództwa B. O. (33,3% z kwoty 750,00 zł).

W pkt. XI sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda M. R. (2) kwotę 5.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 maja 2016 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo M. R. (2) oddalił. Zasady rozliczenia kosztów zastosowano takie same jak w stosunku do B. O., stąd w pkt. XII sentencji wyroku zasądzono od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.604,06 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, a w kolejnym, XIII punkcie sentencji wyroku, nakazano pobrać od pozwanego kwotę 249,75 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej dot. powództwa M. R. (2).

W pkt. XIV sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda M. O. (2) kwotę 5.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo M. O. (2) oddalił. Zasady rozliczenia kosztów były tożsame jak przy powództwie B. O. i M. R. (2), stąd w pkt. XV sentencji zasądzono od powoda M. O. (2) na rzecz pozwanego kwotę 1.604,06 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, a w pkt. XVI sentencji nakazano pobrać od (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Białogardzie kwotę 249,75 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej dot. powództwa M. O. (2).

W pkt. XVII sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki A. R. kwotę 41.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo tej kobiety oddalił. Zasady rozliczenia kosztów w tym przypadku były częściowo tożsame jak przy M. R. (1), zmiana wynikała jedynie z faktu, że powódka była tylko częściowo zwolniona od kosztów sądowych. W pkt. XVIII zniesiono zatem wzajemnie koszty zastępstwa procesowego pomiędzy pozwanym a powódką A. R., w pkt. XIX sentencji zasądzono od pozwanego powódki A. R. kwotę 2.055,08 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych (kobieta uiściła 500,00 zł zaliczki na koszty biegłych, z czego wykorzystano 280,08 zł i 1.775,00 zł opłaty sądowej, co daje łącznie 2.055,08 zł). Opłata sądowa wynosiła 3.550,00 zł. (...) przegrało proces w 58%, powinno więc ponieść opłatę w

wysokości 2.059,00 zł. Kwotę 1.775,00 zł poniosła powódka (co uwzględniono przy pkt. XIX rozstrzygnięcia), a zatem brakująca część pozostaje do pobrania od pozwanego (pkt. XX sentencji wyroku), a niewykorzystana część zaliczki – 219,92 zł – zostanie zwrócona powódce (pkt. XXI sentencji wyroku).

W pkt. XXII sentencji wyroku Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda G. O. kwotę 5.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 30 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie powództwo tego powoda oddalił. Powód poniósł koszty dotyczące opłaty sądowej częściowej (375,00 zł – w pozostałym zakresie był zwolniony od tej opłaty – k. 230) i 500,00 zł zaliczki na wynagrodzenie biegłego, z której zaliczono 280,08 zł. Wysokość wynagrodzenia każdego z pełnomocników to 4.817,00 zł. Powód wygrał proces w 33,3%, a pozwany w 66,6%. Powód powinien zatem z tego tytułu zwrócić ubezpieczycielowi kwotę 3.208,12 zł (66,6%), a ubezpieczyciel powodowi – 1.604,06 zł (33,3%). Ostatecznie zatem, potrącając mniejszą kwotę z większej, powód musi zwrócić pozwanemu kwotę 1.604,06 zł tytułem zwrotu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika, ale należy również uwzględnić, że powód poniósł koszty związane z opinią biegłego 280,08 zł i opłatą, stąd ostatecznie w pkt. XXIII zasądzono od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.198,73 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, a w pkt. XXIV zarządzono zwrot na rzecz G. O. części zaliczki.

W tym miejscu Sąd zaznacza, że ze względu na to, że jedynie trzech powodów wpłaciło zaliczki na wynagrodzenie biegłego, w kwocie łącznej 1.500,00 zł, Sąd uznał, że każdy z nich wpłacił po 500,00 zł, a ponieważ wynagrodzenie biegłego było regulowane z całej zaliczki jako takiej, to tylko przy tych powodach należy rozliczyć koszty opinii.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.

z/

1. odnotować w kontrolce uzasadnień, odnotować delegację sędziego
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego rpr. E. K.
3. wezwać pełnomocnika powodów do usunięcia braków wniosku z dnia 6 listopada 2017 roku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku poprzez podpisanie wniosku – w terminie 7 dni, pod rygorem zwrotu wniosku – **uwaga, temu pełnomocnikowi nie wysyłać na razie odpisu wyroku z uzasadnieniem**
4. akta z wpływem lub za 21 dni

B., dnia 4 grudnia 2017 roku SSR Joanna Kurek